

**ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ ІВАНА ЗОЛОТОУСТОГО»**

Факультет гуманітарних дисциплін

Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія

Освітньо-професійна програма Богослов'я

Спеціальність – **041 «Богослов'я»**

Галузь знань – **04 Богослов'я**

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Затверджено на засіданні кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
Протокол № 2 від 13 вересня 2022 року

місто Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Програмні компетентності
5. Програмні результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Соціологія
Рівень вищої освіти	бакалавр
Викладач (-і)	Білоус Олег Михайлович – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Контактний телефон викладача	+380506731062
E-mail викладача	bilous10@ukr.net
Формат дисципліни	Цикл загальної підготовки Блок вибірових дисциплін
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг 120 годин / 4 кредити
Посилання на сайт	http://ifaiz.edu.ua/novyny/960-sylabusy-kshd-bak.html
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді кафедри. Також можливі консультації шляхом використання інших комунікаційних технологій (ZOOM, Google meet, Viber, email тощо)
2. Анотація до курсу	
<p>Програма вибіркового курсу «Соціологія» спрямована на формування системного мислення, поглиблення знань, умінь і навичок щодо соціології.</p> <p>Програма включає відомості, що поглиблюють і доповнюють зміст навчальних предметів з філософії, історії, релігієзнавства, богослов'я тощо.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><i>Мета викладання дисципліни:</i> студент повинен засвоїти весь матеріал з курсу за допомогою поданих викладачем лекцій, методичних рекомендацій, підготовлених семінарських занять, самостійної роботи, індивідуальної роботи, колоквиумів. Засвоїти важливі проблемні аспекти щодо соціології, вміти застосовувати набуті знання у практичній діяльності.</p> <p><i>Завдання:</i> ознайомити студентів з принципами та змістом соціології.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен <i>знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – історію зародження і розвитку соціологічних знань; – концептуальні підходи і методи аналізу в соціології; – специфіки методик аналізу в контексті соціології; – робити обґрунтовані висновки щодо соціології, її впливу на суспільний розвиток; – сформулювати сучасне розуміння реалізації соціологічної теорії і практики в реальних суспільних процесах; <p><i>вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – застосовувати на практиці набуті знання; – орієнтуватися в історичній ретроспективі розвитку соціології; – аналізувати можливості реалізації принципів соціологічної науки; 	

- визначати специфічні риси соціології;
- обґрунтовувати перспективні напрями трансформації соціологічного знання;
- виявляти інноваційні зміни у розвитку; оцінювати дієвість сучасного механізму забезпечення інноваційності у соціології.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність

ІК-1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в галузі богослов'я

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК-2 Здатність зберігати та примножувати духовні, моральні, культурні, освітні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК-5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК-6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК-9 Здатність працювати в команді

Фахові компетентності (ФК)

ФК-1 Здатність критично усвідомлювати історичну, культурну та соціальну значущість богословських традицій

ФК-3 Здатність визначати взаємодії та взаємозв'язки між богословськими традиціями, оцінювати суспільну і культурну роль богослов'я в історичному та сучасному контекстах

ФК-6 Здатність критично усвідомлювати безперервність процесу богословських студій

ФК-7 Здатність розуміти сукупність методів і проблем в різних галузях богословських досліджень

ФК-9 Здатність застосовувати богословські знання в професійній діяльності та суспільному житті відповідно до віроповчальних та морально-етичних засад і принципів

ФК-13 Здатність проводити консультативну і експертно-аналітичну діяльність в галузі богослов'я

ФК-14 Здатність організовувати представницько-посередницьку діяльність в галузі богослов'я

5. Програмні результати навчання

ПРН-3 Набути навичок осмислення богословських питань у контексті викликів сучасності

ПРН-8 Розуміти взаємозв'язки богословських традицій та їх роль в історичному і сучасному контексті

ПРН-11 Здійснювати професійну і суспільну діяльність відповідно до морально-етичних засад і принципів

ПРН-14 Вміти презентувати богословську думку в межах представницької і посередницької діяльності

ПРН-16 Приймати ефективні рішення у непередбачуваних робочих контекстах, розробляти та реалізовувати проєкти у галузі богослов'я, державно-церковних відносин, освіти, організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп

ПРН-17 Продемонструвати розуміння «богослов'я» як освітньої, наукової та практичної дисципліни в історичному і сучасному контексті

ПРН-18 Застосовувати знання та уявлення про основні етапи становлення і брозвитку християнства у світі та в Україні, богословську думку, еkleзіологічні концепції та гуманістичні погляди видатних мислителів та церковних лідерів

ПРН-20 Визначати взаємозв'язки між різними богословськими дисциплінами та застосовувати набуті знання і вміння у процесі формулювання способів вирішення богословських питань

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин – 120 год. / 4 кредити ЄКТС
лекції	30
семінарські заняття / практичні /	30
індивідуальна робота	4
самостійна робота	56

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	041 «Богослов'я»	2	вибірковий

Тематика курсу

Тема	Лекції	Семінарські заняття	Індивідуаль на робота	Самостійна робота
Тема 1. СОЦІОЛОГІЯ ЯК НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА	2	-	0,1	3
Тема 2. СУСПІЛЬСТВО ЯК ЦІЛІСНА СОЦІАЛЬНА СИСТЕМА	2	2	0,2	3
Тема 3. СОЦІОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ	2	2	0,2	3

Тема 4. СОЦІАЛЬНА СТРУКТУРА СУСПІЛЬСТВА	2	2	0,3	3
Тема 5. СОЦІАЛЬНІ ІНСТИТУТИ І ОРГАНІЗАЦІЇ	2	2	0,2	3
Тема 6. СОЦІОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ	2	2	0,2	3
Тема 7. СОЦІОЛОГІЯ КОНФЛІКТУ	2	2	0,2	3
Тема 8. СОЦІОЛОГІЯ ДЕВІАЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	-	2	0,2	3
Тема 9. МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИКА СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	-	2	0,2	3
Тема 10. СОЦІОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ ЯК ГАЛУЗЬ НАУКОВОГО ЗНАННЯ	2	2	0,2	3
Тема 11. СОЦІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ РЕЛІГІЇ ТА РЕЛІГІЙНОСТІ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	2	-	0,2	3
Тема 12. МЕТОДИ ТА ПРИНЦИПИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІОЛОГІЇ РЕЛІГІЇ	2	-	0,2	3
Тема 13. СПЕЦИФІКА СУЧАСНОГО РЕЛІГІЙНОГО ЖИТТЯ ТА МЕТОДИ ЙОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	2	2	0,2	3
Тема 14. ОСНОВНІ КОНЦЕПЦІЇ СОЦІОЛОГІЇ РЕЛІГІЇ	2	2	0,4	3
Тема 15. РЕЛІГІЯ ЯК ПРЕДМЕТ СОЦІОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ	-	2	0,2	5
Тема 16. СОЦІАЛЬНІ ФУНКЦІЇ РЕЛІГІЇ ТА ЦЕРКВИ	2	2	0,4	3
Тема 17. РЕЛІГІЯ ТА ОСНОВНІ СОЦІАЛЬНІ ІНСТИТУТИ СУСПІЛЬСТВА	2	2	0,2	3
Тема 18. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ ПРОСТІР ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СВОБОДИ СОВІСТІ, РЕЛІГІЇ І ПЕРЕКОНАНЬ В УКРАЇНІ	2	2	0,2	3
Загальна кількість годин	30	30	4	56

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінювання з дисципліни проводиться з метою перевірки знань і вмінь студентів, виявлення якості засвоєних компетентцій, формування рейтингу успішності. Оцінювання результатів навчання відбувається на принципах систематичності, об'єктивності та прозорості.</p> <p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Приватного закладу вищої освіти «Івано-Франківська академія Івана Золотоустого». Оцінювання результатів навчання відбувається згідно «Положення про освітній процес», розміщеного на сайті академії</p>
-----------------------------------	--

	<p>(http://ifaiz.edu.ua/images/pdf/Pol/Pol-pro-osv-proces.pdf).</p> <p>Семестровий (підсумковий) контроль з дисципліни проводиться у формі заліку. Навчання оцінюється за 100 бальною шкалою, згідно «Положення про освітній процес», розміщеного на сайті академії (http://ifaiz.edu.ua/images/pdf/Pol/Pol-pro-osv-proces.pdf).</p>
Вимоги до письмової роботи	Оцінювання результатів навчання з дисципліни передбачає поточне оцінювання письмових контрольних робіт в рамках заявленої тематики. Кожне питання оцінюється окремою оцінкою.
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена згідно «Положення про контроль та систему оцінювання результатів навчання студентів у Академії», розміщеного на сайті академії (http://ifaiz.edu.ua/images/pdf/Pol/Pol-pro-syst-ociniuv.pdf).
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Належне виконання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) усних відповідей на семінарських заняттях; 2) контрольних робіт <p>Виконання цих завдань передбачає якісну пошукову працю, творчий підхід до оформлення студентом тієї чи іншої індивідуальної роботи.</p> <p>Студент допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 26 і більше балів.</p> <p>Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента.</p>
7. Політика курсу	
<p><u>Письмові роботи:</u> Планується виконання студентами письмових контрольних робіт.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Положення про виявлення і запобігання академічному плагіату в Академії» розміщеного на сайті Академії: (http://ifaiz.edu.ua/images/pdf/Polozhennia/Polozhennia-antyplahiat-2019.pdf).</p>	

Відвідування занять

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття курсу.

Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента.

8. Рекомендована література

Богданова О. В. Соціологія релігії: Навчально-методичні матеріали. Електронне видання. Олена Володимирівна Богданова. К.: Національний університет «Києво-Могилянська академія», 2014. 82 с.

Браян Вілсон. Соціологія релігії: Пер. с англ., Акта, 2002

Вербець В.В. Соціологія: навчальний посібник / В.В. Вербець, О.А. Субот, Т.А. Христюк. – К.: Кондор, 2009.

Гіденс Е. Соціологія / Е. Гіденс. – К.: Основи, 1999.

Гладун О.М. Вибіркові обстеження населення: методологія, методика, практика: монографія / О.М. Гладун. – Ніжин: Аспект-Поліграф, 2008. – 348 с.

Глобальні та локальні кризи: переосмислюючи українське суспільство. Матеріали Міжнародних соціологічних читань пам'яті Н. В. Паніної / За наук. ред. Є. І. Головахи, О. Г. Стегнія та О. О. Максименко. - Київ: Інститут соціології НАН України, 2021. - 170 с.

Докаш В. І. Соціологія релігії: навч. Посібник. В.І.Докаш. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010., 254 с.

Іванов В. Н. Девіантна поведінка: причини і масштаби / В.Н. Іванов // Соціально-політичний журнал. – 1999. – № 2. – С. 20-31.

Кітов М.Г. Соціологія девіантної поведінки: Конспект лекції з дисципліни «Соціологія» для студентів усіх спец. ден. та заоч. Форм навчання / М.Г. Кітов, О.Ф. Піронкова. – К.: НУХТ, 2005. – 14 с.

Колодний А. Основи релігієзнавства: Курс лекцій., Дрогобич, 2006.

Лубовський В.Д. Соціологія релігії. Соціологія: Короткий енцикл.слов. За заг. ред. В.І.Воловича., К.: УЦДК, 1998.

Лубський В.І., Козленко В.М., Горбаченко Т.Г. Соціологія релігії., К., 1999

Лукашевич М.П. Соціологія: підручник для дистанційного навчання / М.П. Лукашевич, М.В. Туленков, А.В. Грищук. – К.: Університет —Україна, 2005.

Лукашевич М.П., Туленков М.В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії., К., 1999.

Осіпова Н.П. Соціологія: підручник / Н.П. Осіпова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2003.

Павліченко П. Я. Соціологія: навчальний посібник / П.Я. Павліченко, Д.А. Литвиненко. – К.: Лібра, 2000.

- Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження: курс лекцій / Н.В. Паніна. – К.: Наукова думка, 1996.
- Пилипенко В.Є. Українська соціологія сьогодні: дослідження основних сфер життєдіяльності суспільства. – Львів: ЗУКЦ, 2012. – 326 с.
- Пірен М.І. Соціологія релігії: Підручник., К., 2008.
- Піча В.М. Практикум з соціології: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти / за ред. В.М. Пічі. – Львів. «Новий світ – 2000», 2007. – С. 348-361.
- Примуш М.В. Загальна соціологія: навчальний посібник / М.В. Примуш. – К.: ВД —Професіонал, 2004.
- Руденко І.П. Соціологія: Курс лекцій: Навч. посібник для вузів., Харків. 1996.
- Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: навч. посіб. // Є.В. Сірий. – К.: Атіка, 2004.
- Соціально-психологічні чинники інтеграції українського соціуму/ [О.Г.Злобіна, М.О.Шульга, Л.Д. Бевзенко та ін.] ; за наук.ред. О.Г.Злобіної. — Київ : Інститут соціології НАН України, 2016. – 276 с.
- Соціологічне знання та влада: суперечливі взаємовідносини соціологічних досліджень і політичної практики. – К.: ВД «Стилос» ПЦ «Фоліант», 2005. – 254 с.
- Соціологічне метатеоретизування: історія та сучасність / За заг. ред. В. Резніка. Київ: Інститут соціології НАН України, 2019. 506 с.
- Соціологія і психологія: навч. посіб. / за ред. Ю.Ф. Пачковського. – К.: Каравела, 2009.
- Соціологія: Загальний курс: Навч.посіб. Піча В.М., К. : Каравела, 2000.
- Соціологія: короткий енциклопедичний словник / уклад. В.І. Волович, В.І. Тарасенко, М.В. Захарченко та ін.; під заг. ред. В.І. Волович. – К.: Укр. центр духовн. культури, 1998.
- Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / за заг. ред. В.І.Докаша. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.
- Соціологія: Навч. посібник. За редакцією С.О.Макеєва., К.: Українська енциклопедія ім. М.П.Бажана, 1999.
- Соціологія: підручник / 3-тє вид., стереотипне. за редакцією В.М. Пічі. – Львів «Новий Світ - 2000», 2008.
- Соціологія: підручник / за заг. ред. В.П. Андрущенко, проф. М.І. Горлача. –3-тє видання, перероб. і доп. – Київ-Харків, 1998.
- Соціологія: підручник / за ред. В.Г. Городяненка. – К.: Видавничий центр «Академія», 2008.
- Соціологія: підручник. – 3-тє видання, перероб., доп. / за ред. В.Г. Городяненка. – К.: Видавничий центр «Академія», 2008.
- Соціологія: Короткий енциклопедичний словник. За заг. ред. В.І.Воловича., К., 1998.
- Спеціальні та галузеві соціології: Навч.посіб. За ред. В.Є.Пилипенка. , К., Каравела, 2003.

Стан сучасного українського суспільства: цивілізаційний вимір. За наук. ред. М.О. Шульги. - Київ: Інститут соціології НАН України, 2017. - 198 с.

Степаненко В.П. Громадянське суспільство: дискурси і практики / Віктор Степаненко. - К.: Ін-т соціології НАН України, 2015. - 420 с.

Субкультурна варіативність українського соціуму / за ред.Н.Костенко, А.Ручки. – К.: ІС НАНУ України, 2010.

Танчин І.З. Соціологія: навч. посібн. / І.З. Танчин. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007.

Теоретики світової соціології: життя та творчий спадок. За ред. акад. НАН України, проф., д.е.н. В.Ворони. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2015. – 301 с.

Юрій М.Ф. Соціологія: підручник. / М.Ф.Юрій. – К.: Кондор, 2009. – С. 102-108.

Якісні дослідження в соціологічних практиках : [навч.посіб]; за ред. Н.Костенко, Л.Скокової. – К.: ІС НАНУ, 2009.

Також можна використовувати інші джерела за бажанням студента.

Викладач _____ доцент О.М. Білоус